

BÉKÉSCSABAI HIRDETŐ

A BÉKÉSCSABAI JÁRÁS, BÉKÉSCSABA NK. ÉS VIDÉKÉNEK ÉRDEKEIT FELŐLELŐ HETILAP

<p>ELŐFIZETÉS: Egész évre 10, Félévre 5 K Egyes példányként 20 fillérért kapható Engel Miksa kistózsdejében, Gesmey Soma, Corvina és Tevan utóda Gombos Sámuel könyvkereskedésekben Békéscsabán. ::</p>	<p>MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON FELÉLŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS SZÉKELY GYÖRGY Breznyik-utca 7.</p>	<p>Hivatalos hirdetések díjtalanul közlünk. Magánosok hirdetését kisbetűvel minden szót 10, vastagabb betűvel 20 fillérért közlünk. Legkisebb díj 1 kor. Egész oldalra, vagy részre terjedők megállapodás szerint</p>
--	---	---

Hivatalos rész.

A hatósági kioktatás keretében f. hó 23-án a község ház udvarán kiterjeszkedett a főszolgabíró az e hó 16-án Csernovitz környékén történt véres de dicsőséges ütközetre, melyben e város és vidék fiai a 101-es ezred katonái oly fényesen állották meg helyüket bár sajnos, hogy ezen vitézségük nem csekély áldozatot követelt. — Ez alkalmából szívesen teszi magáévá, — ugymond — hogy eme hős fiainkat ott künn a csatatéren felkeressük és felkeressük őket azért, hogy nemcsak hogy ezzel is elismerésünk pálmáját vitézségükért személyesen vigyük magunkkal, hogy őket személyesen a lövészárkokban fölkeressük, — hanem hogy mint szülők gyermekeinket keblünkre ölelve ha lehet, még nagyobb kitartásra buzdítsuk. — Máris érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel, hogy ezen látogatás a fronton meglőrténhessék, ahonnan azon választ kapta, miszerint annak mi sem áll utjában, hogy egy nagyobb csoport a frontra utazzék november hó második felében, az időpontot később közlik vele, mikor is ő kész tervet fog közölni az elutazásra vonatkozólag, s kik a látogatásban részt akarnak venni arra jelentkezhetnek addig is azonban megjegyzi, hogy a résztvevők lehetnek annyian, hogy egy kisebb külön vonatot kitegyenek, kik egyben a szeretett adományokat is magukkal vihetik. Ezen szeretett adományok anyaga, hogy miből állhat azt is később fogják megállapítani.

Mielőtt a tengeri termés zár alá vételel magyarázná, nem győzi eléggé hangoztatni, hogy a maximális árakat tartsák be, mert ellenben az árdrágítók ellen a büntető eljárás meg fog indulni, sajnos, már is van tudomása 70—120 koronás árakról, az ilyen eladók bizonytalansággal elveszik méltó büntetésüket, és hiába lesz a már is szokássá növekedett kegyelmi kérvény, senki kegyelemre nem számíthat.

A sertés hizlalása iránti rendelet még mindig nem adatott ki,* tengeri zár alá helyezési rendeletről csak az derül ki, hogy minden termelő tengeri terméséből csak a felét használhatja fel vagy csak abból bocsáthat áruba tengerit, míg a másik fele zár alá kerül és azt elszállítani lesz kötelns.

Igy tekintve a dolgot minden termelő tehát annyit hizlalhat amennyit termésének felével tud vagy ha abból már eladott, amennyit a megmaradottból hizlalni bír; de vajjon a hizókból mennyit használhat fel háziszükségletre azt az újabb rendelet állapítja meg, s ezután a közfogyasztásra maradottakat, Horváth István jegyző urnál kell majd bejelenteni.

A tengeri készletek zár alá vételét, felhasználását, forgalomba hozatalát, közszükségleti célokra való igénybevételét és annak **maximális árait** közli a M. E. 3443. sz. szeptember 17-én költ rendelete.

Minden tengeri készlet a jelen rendelet korlátain belül akár a termelőnél akár a részeseinél, ha azt részben konvencióban vagy munkabérben az őt megillető fejuótánál többet kapott, — zár alá vétetik. — Hogy ezek házi és gazdasági szükségletre mennyit tarthatnak vissza, azt az Országos Közélelmezési Hivatal állapítja meg.

Sertés hizlalás tárgyában külön rendelet intézkedik**, s a termelő vagy részeseinél csakis készletének 50%-a, vagyis fele fölött rendelkezik szabadon, — s azt hizlalásra is felhasználhatja, ha hizlalásra külön engedélyt nyert a kiadandó rendelet értelmében.

Ipari célokra tengerit felhasználni nem szabad, hacsak arról az Országos Közélelmezési Hivatal másként nem intézkedik.

* Azóta megjelent, lásd alább a Szerkesztő.

** Lásd alább. Szerkesztő.

Tengerit csakis hatósági vásárlási igazolvány mellett szabad vásárolni ez év okt. hó 31-ig.

A termelő vagyis gazda csakis az őt megillető fele részből adhat el tengerit, s a neki házi és gazdasági szükségletre vissza maradtra a lehető gonddal ügyelni tartozik.

Tengerit vagy annak örleményét bármiként elszállítani csakis a főszolgabíró engedélyével szabad.

Kivétel ez alól azon mennyiség, melynek tulajdonosa a tengerit örleési engedéllyel a malomba vagy egyik gazdaságából a másikba szállít, ez utóbbi esetben azonban a község előljáróságának bizonyítványa szükséges. — Amennyiben a két gazdaság más-más törvényhatóság (megye) területen van, ezen szállításba a főszolgabíró engedélye szükséges, — valamint ilyen engedélyre van szüksége azon részesnek, ki más megye területére viszi részét.

Mihelyt a tengeri törése tulnyomó részben befejeztetett, köteles az alispán annak requirálását elrendelni.

Minden termelő termésének felét köteles a requirálóknak kiszolgáltatni. — A requirált tengerit elszállításáig azt a gazda kellő gonddal megőrizni tartozik. Ha mégis a készlet valamely módon elromlott, köteles azt a gazda azonnal a Haditermény r.-t.-nak bejelenteni.

A készletet tartozik a gazda a megállapított időben és helyre szállítani, s a térítési összeg az árunak a kijelölt helyen való tényleges átvétele alkalmából fog közvetlenül a termelőnek készpénzben azonnal kifizettetni.

Ha a tengeri átadása **morzsolt állapotban** lett elrendelve, úgy a termelő köteles minden morzsolt métermázsa után hatósági felhívásra 15 kgr. tengeri csutkát elszállítani. A tengericsutkáért járó díj alább foglaltatik.

Ha a termelő a tengerit a megszabott határidőn belül be nem szállította, azt az alispán a termelő költségére beszállíttathatja.

A termelőnek házi és gazdasági szükségletének kellő **mennyiségét az átvételi bizottság állapítja meg**, s azt a gazda rendelkezésére hagyja vissza.

A ki maga **nem termelő**, vagy akinek saját termése a házi és gazdasági szükségletét nem fedezi, az jogosítva van a főszolgabíró által részére kiállított **vásárlási igazolvány** alapján tengerit közvetlenül a termelőtől bármely törvényhatóság (megye) területén legkésőbb október hó 31-ig beszerezni — és a főszolgabíró engedélyét tartozik a vevő a vásárlás megkezdése előtt a vásárlás helyének községi előljáróságánál bemutatni.

A vásárlási igazolvány az eladónak átadandó, melyet az az elszállításakor kiállítandó szállítási igazolvány kiállításakor felmutatni köteles.

Tengerit öröltetni csak örleési tanusítvány bemutatása mellett lehet.

A maximált árak a következők:

Faj tengeri:				Közönséges: (lófogu)			
Év	Hó	Csőves	Morzsolt	Év	Hó	Csőves	Morzsolt
1917.	szept. október	36:10	45:50	1917.	szept. október	34—	42:50
"	november	37:50	46—	"	november	34:90	43—
"	december	38—	46:50	"	december	35:80	43:50
1918.	január	38:95	47—	1918.	január	36:70	44—
"	február	39:80	47:50	"	február	37:60	44:80
"	március	40:80	48—	"	március	38:50	45—
"	április	41:80	48:50	"	április	39:40	45:50
"	május és tovább	42:80	49—	"	május és tovább	40:30	46—

Tengeri csutka után térítés 100 kgr.-ként.

1918. évi január hóban 8 K — fillér.

1918. évi február hóban 8 K 50 fillér.

1918. évi március hóban 9 K — fillér.

1918. évi április hóban 10 K — fillér.

Ezen árak zsák nélkül az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett értetnek.

Vételár hitelezése esetén 2%-kal nagyobb kamat igényelhető a kötéskor az Osztrák Magyar Bank váltóleszámitolási kamatlábjánál.

A büntető határozatokat e rendelet 20. §-a szigoruan kiemeli, s a 6 hónapi elzárás és 2000 K pénzbüntetésen kívül, a vásárló és feljelentő büntetlenségét biztosítva, az eladó megállapítható esetleges

nyereségének megállapítása után a büntetés kétezer koronán felüli összegén túl, a nyereség kétszeresében állapítja meg a bírságolást, sőt a készletet elkobozzák s az elkobzott mennyiség egyötöde a feljelentőt illeti, míg a többi része a költségek levonásával a hadirokkantak segélyezési alapját illeti. Az elkobzás a házi és mezőgazdasági szükségletre nem terjed ki.

Aki a maga részén felül tehát 50%-ot túlhaladó készletet elfogyaszt vagy elad, vagy egyébként a közfogyasztástól elvon, az az annak megfelelő értékének kétszereséig lesz büntetve a rokkant katonák alapja javára, s ezen felül megmarad a tettes büntetethezősége.

A tengeri termésből gazdasági szükségletre vásárolható vagy feloldható mennyiséget állapítja meg a F. M. 133200. szept. 20-án kelt rendeletével.

Házi szükségletre csak ott vásárolható tengeri, ahol azt a lakosság táplálkozási cikknek használja és ott a fejkvóta 20, illetve 16 kg. tengeri.

Gazdasági szükségletet képez: 1. a gazdasági cselédek konvenciója, 2. lelkészek, tanítók stb. járandósága, 3. az időszaki munkások élelmezése, 4. vetőmag, 5. állattartása és hizlalása.

Az 1. pontban foglaltakra a mennyiség 1918. évi aug. 15-ig számítandó.

Vetőmagnak a szemes tengeri kat. holdanként 25 kg. meg nem haladhat. Csalamádénak kat. holdanként 1 q tartható vissza.

Állatállományánál csak a rendes szükséglet jöhet figyelembe és különösen a lovak tengerivel való abrakolása; megengedhető a nehéz munkát végző ló számára 7 q, a könnyű munkára 5 q s a hidegvérű nehéz lovakra 10 q tengeri igényelhető egy évre.

Őszvér és számár a fentiek kétharmadrésze számítható.

Igás ökrök részére a tavaszi és őszi szántás idejére darabonként 2 q tartható vissza.

Szarvasmarha hizlalására nem oldható fel tengeri.

Sertés eltartására, tenyész kocának, amennyiben árpa nem hagyatott vissza 1.5 q hagyható meg illetőleg vásárolható. Süldősertéseknek 0.5 q tengeri hagyható vissza.

Aki nem termelő, gazdasági szükségletét a főszolgabíró által kiállított vásárlási igazolvány alapján az egész ország területéről szerezheti be lovai, sertései és baromfiai számára.

Öt családtag után 1 darab, azon felül pedig 2 darab sertés hizlalására, vagy pedig 10, illetve 20 drb liba tömésére vásárolható tengeri.

Ha a nem termelő árpát nem kapott, vagy nem vehetett és a vásárlási igazolványt kénytelen volt az előjárásnak visszaadni, úgy 1 drb sertésre 4 q, 10 drb libára pedig 1.5 q tengerit vásárolhat, ellenben a sertésre 2 q és 10 libára 1 q tengeri jár, mire vásárlási igazolványt nyerhetnek.

Akik hizlalásra tengerit beszerezni tudtak, a közellátásban zsirra igényt nem tarthatnak.

Amennyiben a requirálás megindult, a vásárlásra jogosított a megjelölt mennyiséget a bizottság útján és annak közbejöttével a Haditermény rt.-től vásárolhatja meg s az rt. ezen igényelt tengerire vonatkozó kiutalást az alispánhoz terjeszti fel s ez a földművelésügyi miniszterhez küldi fel, aki is az összkészletet állapítja meg s ezután a megállapított mennyiség felett az alispán rendelkezik.

Kik a minisztertől sertéshizlalására engedélyt nyertek, azok számára, hogy mennyi tengeri hagyható vissza, külön kiadandó sertéshizlalási rendelet fog intézkedni.

Beiratások a községi tanyai iskolába október 6-ig lesznek.

Mezei egerek pusztítását minden gazda saját érdekében kötelességének tartsa a szántás alkalmával.

16—26 éves vak férfiak a vakokat foglalkoztató műhelyekbe való felvétel iránt a község-házán jelentkezzenek.

Biborheremag 100 kgrmonkiot 420 koronáért a magyar mezőgazdasági szövetkezetről kapható, kik ezt megszerezni óhajtják, jelentkezzenek a gazdasági intézőnél a község-házán.

Mének vizsgálata, melyek köztenyésztésre vannak szánva az év november hó 6-án d. e. 9 órakor lesz megtartva.

Azon 1848—49-iki honvédek, kik a honvédegyület alapítványából segélyre jogosultak, okmányolt kérvényüket okt. 6-ig az alispáni hivatalban adják be.

Kik **szalmagyékényeket** fenni akarnak a katonaság számára, jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál. Gyékényenként az anyaggal együtt 3 kor. 50 fill., anélkül 1 kor. 20 fillért fizetnek.

Kik egy holdon felül termeltek **burgonyát**, jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

Arik hadikölcsönt a főszoigabirói hivatalban jegyezték, kötvényeik átvétele végett jelentkeznek a hivatalos órák alatt Győry János főszoig. tisztségviselőnél.

Munkásszerződéseket a gazdák saját érdekükben a munkás otthonban mielőbb kösség meg.

Útkaparók felvételnek a községi főmérnöki irodában.

Buzapácot a miniszterium megbízásából a mezőgazdák szövetkezete árusít (Budapest V. Alkotmány-u. 29.) 4 kor. 20 fillérért kilogramonként.

Munkakönyvét elvesztette Liker Mihály csősz a Hunyadi-téren, a megtaláló kéretik azt a rendőrségen beadni.

E L A D Ó K:

20 okta föld tanyával a Vandhátan Gyebrovsky Jánosnál Orosházi-u. 63. sz.

Ház Lipták Györgynél Csillag-u. 8. sz.

„ Hrabovszki Mátyásnál Bánát-u. 3. sz.

Háztelek és 7 hold föld Bencsik Andrásnénál Deák-u. 11. sz.

115 holdnyi Szulimán-féle gerendási birtok tanyával részletekben is, felvilágosítás Haán Béla ügyvédnél, Apponyi-u. 4. sz.

30 kéve ócska nád Sztankó Györgynél Gellert-u. 6.

Kukoricaszár 2 h.-ról Botyánszki Pálnál Hajnal-u. 4

„ 1 „ özv. Uhrin J.-nénél Prónai-u. 11

„ 3 okta Bielik Mártonnénál 2339. t. sz. Vandhát

„ 4 hold és buzatórek Ónodi Jánosné 724. sz. t. Sopron.

„ és árpaszalma Tóth J. Nagy Antal-u. 5.

„ 3 hold Freistag P.-nál Thessedik-u. 10

„ 3 hold Hrdlicska Jánosnénál 1644. sz. t. Fényesen

„ 1 okta Kovan Juditnál Soproni-u. 6

„ 2 hold Liker Pálnál 1487. sz. t. Kisgerendás.

„ 2 okta Suhajda Pálnál Szarvasi-u. 10

„ 2 hold Knyihár Jánosnál 2129. sz. t. Kistényes

„ hold Koritár Györgynél Sztraka-u. 38

Két öl buza szalma Macák Jánosnál Lázár-u. 9.

21 okta kisebb részl. is Felegyi Jánosnál 2204. sz. t.

9½ hold a tanyával Leszényi Pálnál Corvin-u. 18.

4 hold föld Hrabovszki Mihálynál 2088. sz. t.

Kastély-szőlők.

Ház Kovan Andrásnál Andrassy-u. 6. sz.

3 koci buzaszalma Martincsek Samunál Berényi-u. 69

6 hold föld el vagy bérbeadó Gyebnár Pálnél Csengeri-u. 5. sz.

28 hold föld Gálik András örök. Damjanics-u. 4.

400 kéve ócska nád Gyurkó A.-nál Damjanics-u. 30.

14 hold föld özv. Galli Gyulánénál Kinizsi-u. 3.

Ócska nád Hugyec Jánosnál Thessedik-u. 6. sz.

Egy fél ház Zelenyánszki Györgynél József-u. 33.

Épületta, deszka, lécz (használt) Filyó Jánosnál

1996/1. tanya Fényesi-szőlők.

400 kéve uj nád Laurinyec Andrásnál 1950. sz. tanya Fényesen.

K I A D Ó K:

2 okta föld Zsibrita Jánosnál Mikszáth-u. 9.

12 hold negyedéből Csicsely Györgynél Szemere-u. 10

Kereslet:

Tanyást keres vandhāti tanyájára Réthy Béla gyógyszerész.

Két tanyást keres nagyréti tanyájára Csicsely K. Mihály.

Felest keres Grünvald Kálmán Haán-u. 1.

„ „ Prisztavok Eudre Achim L. András-u. 29

Tanyást keres Gálik János Jókay-u. 29.

„ „ Varga Ádám Perényi-u. 41.

„ „ Bohus Magyar András Bánát-u. 8.

1—2 tanyást keres Pataj Márton Lázár-u. 27.

1 tanyást keres Kovács György Arany-u. 39.

Tanyást keres Zahoran György Zsilinszky-u. 32.

„ „ Kraszko Mátyás Jókai-u. 7.

Kinálat:

Erdélyi tejoltó és Varságh-féle buzapác Réthy-féle gyógyszerárban.

Nyolc caseke és kukoricamorzsoló Pluhár Mihály-nál Prónay-u. 35.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Tiszta magyar intézet!

Főképviselet Csabán: Filippinyi Sámuelnél.

Biztosításokat elfogad tűz, jég baleset, szavatosság és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint előnyös feltételek mellett. Üzleteredményben a biztosított tagok díjarányában részesednek. Nyomtatványokkal, valamint felvilágosítással készséggel szolgál

Filippinyi Sámuel
Községháza.

A szövetkezet biztonsági alapja 18,358,012.14 K tesz ki.

Alapítatott 1900-ban.

Kastély-utca 3. sz. alatti ház eladó.

Bővebbet a Corvina könyvkereskedés.

Különbejáratu szoba

két nő részére teljes ellátással október hó 1-től kiadó. Bővebbet Breznyik-utca 7. sz.

Álkalmi birtokvételek

Békésmegyében a fővonal mentén, állomástól köves uton 7 kilométer távolságra egy 300 holdas birtok, hozzátartozó gazdasági épületekkel kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a

Békéscsabai Áruforgalmi R. T.-nál

Békéscsaba, Szt István-tér 3. Telefon 89.

Eladó üzletek és házak.

Csorváson a Vasut-utcán jó karban levő lakóház melléképületekkel és egy hold gyümölcsösrel 25000 K árban, 9000 K készpénzzel megvásárolható.

Békéscsaba forgalmas pontján egy **fűszerkereskedés és italmé-
réssel** bíró, valamint az Andrassy-
uton egy nagy telekkel és gazdasági
melléképületekkel felszerelt **lakohá-
zak** igen előnyös árban eladók.

Érdeklődők forduljanak a

Mezőgazdaság Ipar- és Kereskedelmi
Részvénytársasághoz Békéscsaba

Ferenc József-tér 10.

Fábry-palota.

**Műfogakat készít brassói Greissing Albert áll.
vizsgázott műfogász Békéscsaba, Kinizsi-utca 7.
Pápay-ház. Foghuzás teljes érzéstelenítéssel.**

**3 szobából és megfelelő
mellékhelyiségekből álló
lakás 800 □-öles
kerttel okt. 1-től
kiadó.**

Bővebbet a Dobay drogeriában.

**Mezőgazdasági-, Ipar-, és Kereskedelmi
Részvénytársaság Békéscsabán
Ferenc-József-tér 10., Buzapiac
Fábrya palota**

ÜGYKÖRE: Folyósított előnyös feltételekkel törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és házakra, valamint üres telkekre 4 $\frac{1}{2}$ % kamat alapon 10—65 időtartamra. Földbirtokok, házak és telkek adásvételét, bérbeadását és cseréjét közvetíti. Mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok létesítése körül közreműködik. Közvetíti a tőzsdén jegyzett értékpapírok és vidéki pénzintézetek s vállalatok részvényeinek adásvételét. Képviselet az Adria Biztosító Társulatot. Minden felvilágosítást díjtalanul ad

Cséplőgépeket vesz és elad, nemkülönben gőz- és motormalmok berendezését és átalakítását a legmondosabb szakértelemmel eszközli

**Fekete Géza főgépezs
Csaba, Berényi-ut 25.**

Eladó a Berényi-utca 21. szám alatti kitünő gazdasági ház, 4 szobával, 7 mellékhelyiséggel, gépésznek vagy kisebb gyárnak alkalmas nagy udvarral és Northon kuttal. Felvilágosítást ad Papp Sándor ugyanott.

BÉKÉSCSABAI ÁRUFORGALMI R.-T.
Szent István-tér 3. Aradi Ipar- és Népbank épület.
Telefon 89. Sürgőnycim: Áruforgalmi Békéscsaba.
GÉPOSZTÁLY: Összes ipari és mezőgazdasági gépek, ckek, boronák, répavágók, amerikai aratógépek, morzsolók, cséplőgarnitúrák, motorok stb.
SZENOSZTÁLY: Belföldi és porosz kőszén, koks, kovács kőszén és bükkfaszén ipari és házi fűtésre.
TÜZIFAOSZTÁLY: Bükk, cser, gyertyán és tölgy hasábos és dorong, bükk, tölgy és fenyő hulladék.
ÉPÍTKEZÉSI OSZTÁLY: Homok, cement, téglák és cserep, darabos és építőmész, aszfalt-kőfedéllemez, kátrány és vegyi termékek. GÉPOLAJOK, KENŐCSÖK stb.: Kocsikenőcsök a legolcsóbb árban.

**Erdő- és Mezőgazdasági
Mérnök-iroda Békéscsabán**

vállal mindennemű erdő- és mezőgazdasági műszaki munkát, nemkülönben építkezési és biztosítási ügyek lebonyolítását, közvetít ház, telek, anyag, gép, jármű vételt és eladást. Érdeklődők úgy szóval, mint irásban Békéscsabán, Breznik-utca 7. szám alá, vagy pedig e lap kiadóhivatalához forduljanak.

Használt, de ép, minden nagyságu
**boros és
pálinkás hordókat**

legmagasabb árban vesz
Kiss Ferenc
Csaba, Zsiros-utca 3. sz.

Mindennemű nyomtatványok izléses kivitelben készülnek a
**BÉKÉSMEGYEI
FÜGGETLENSÉG**
könyvnyomdájában, Csabán.